СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 114. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 16. травня, 1929. VOL XXXVII. No. 114. Jersey City, N. J., Thursday, May 16, 1929. THREE CENTS.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД 17-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ПО ДОВГІЙ ДИСКУСІЇ ВІДКИНЕНО ЗАЖАЛЕННЯ НЕДОПУЩЕНИХ НА КОНВЕНЦІЮ ДЕЛЕҐАТІВ ПО ПРИЧИНІ НЕЗАКОННОСТИ ЇХ ВИБОРУ. ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДАТЕЛЯ.

НЮАРК, 15. травня. — Другий день нарад 17-тої Конвенції У. Н. Союза розпочато у вівторок в годині 8.30 рано. На порядок нарад поставлено справу заквестіонованих делеґатів. Справа та викликала довгу й дуже напружену дискусію. Провірочна комісія давала вияснення щодо причин, які заважили на тім, що заквестіонованих делеґатів не признано законними делеґатами. Всі вони не були вибрані згідно з приписами статута. Супроти цього Конвенція відкинула всіх заквестіонованих делеґатів, голосуючи й дебатуючи над кождим відділом зокрема.

Предсідатель конвенції, делеґат О. Ревюк, відчитав 14 привітних телеґрам, що наспіли на конвенцію від відділів і поодиноких Союзовців. Між иншими відчитав привіт від відділу ч. 1 з міста Шамокін, Па., який разом з привітом переслав $100 на Сиротинець У. Н. Союза.

Потім приступлено до слідуючої точки програми нарад, себто до звітів Головного Уряду. Перший зложив звіт головний предсідатель, гром. Т. Грицей.

На тім закінчено другий день нарад 17-тої Конвенції.

ФАРМЕРСЬКА СПРАВА В СЕНАТІ.

СЕНАТ ПРИЙМАЄ ЗАКОНОПРОЄКТ В СПРАВІ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ ВРАЗ ІЗ ФАРМЕРСЬКИМИ ЕКСПОРТОВИМИ ОБЛІҐАЦІЯМИ.

ВАШИНҐТОН, 15. травня. Сенат таки ухвалив і за другим разом фармерський проект враз з фармерськими довжними покВітованнями, проти яких заявився президент Гувер. 31 приклонників Гувера голосувало за довжними обліґаціями.

В палаті послів вирине тепер з того приводу нова, ще більш завзята боротьба.

МЕЙОР ГЕЙҐ ПОБІДИВ.

ВИГРАВ НАЙСИЛЬНІШУ КАМПАНІЮ, ЯКА КОЛИНЕБУДЬ МАЛА МІСЦЕ В ІСТОРІЇ МІСТА.

ДЖЕРЗИ СИТІ, 15. травня. — Мейор Гейґ буде далі рядити містом. Демократичний тикет одержав при вчорашних виборах більшість, яка виносила понад 25,000 голосів.

Голосованнє відбулося серед надзвичайного напруження, але перейшло спокійно. Ще ніколи не взяло участи в голосованню стільки людей, що тим разом.

ЛОКАВТ ЗДЕРЖАНИЙ.

НЮ ЙОРК, 15. травня. — Суддя Найвищого Суду Ґевіґен здержав локавт заповіджений на середу Радою Союза Будівничих, силою якого малоб лишитися без праці 75,000 будівельних робітників. Локавт відложено до судового переслухання, яке вібудеться в пятницю.

ЕРА ДОБРОБУТУ.

ВАШИНҐТОН, 15. травня. — Комітет послідних економічних змін у Злучених Державах Америки, якого головою є президент Гувер, оголосив свій звіт, у якім підносить, що американська життева стопа дійшла до незнаної досі в історії людства височини. Та це положенне накладає обовязок не допустити до захитання економічної рівноваги, що може легко статися, коли відбиратимемо потрібні для продукції капітали й обертати їх на біржеву спекуляцію, як будемо штучно підносити ціни для спекулятивних цілей та вносити в той спосіб в економічне життє хаос.

МЕКСИКО В БОРОТЬБІ З АЛЬКОГОЛЕМ.

МЕКСИКО СИТІ, 15. травня. — Вже розпочато під проводом самого президента Хіля велику кампанію в справі помірковаяости в уживанню алькоголічних напитків. Мексиканський уряд не думає заводити прогибіцію в насильний спосіб, але хоче дорогою пропаґанди звернуди увагу населення на шкоду, яку наносить алькоголь. Кампанія звернена головно проти острих напоїв.

МЕНШЕ БУДУЮТЬ.

ВАШИНҐТОН, 15. травня. — Статистичне бюро праці подає, що в послідним році менше будували як в попередних і менше видали грошей на будову.

ЕПИСКОПИ РАДЯТЬСЯ.

ХОЧУТЬ РОЗПОЧАТИ ПЕРЕГОВОРИ З МЕКСИКАНСЬКИМ УРЯДОМ В СПРАВІ ПОЛАГОДЖЕННЯ КОНФЛІКТУ ДЕРЖАВИ З ЦЕРКВОЮ.

ВАШИНҐТОН, 15. травня. — Перебуваючий тут архиепископ Руїз, голова мексиканського епископату, подає, що віднісся до всіх мексиканських епископів з запитом, чи вони згідні з тим, щоби розпочати з мексиканським урядом переговори в справі злагоди істкуючого конфлікту. Архиепископ є тої думки, що більшість епископів заявиться за пертрактаціями. З 30 мексиканських епископів 20 находиться на території Злучених Держав, 8 у Мексику, один в Ґватемалі, а один в Еспанії. Якщо епископи дадуть свою згоду на пертрактації, архиепископ предложить це рішенне Ватиканови до затвердження. Кажуть, що Ватикан дасть свою згоду і уповноважнить архиепископа Руїза до ведення пертрактацій. Формальну умову заключить Апостольський Делеґат, який перебуває у Вашинґтоні. Найважніша квестія це реестрація священиків і вимога уряду, щоби священики були уроженцями Мексика. До революції було в Мексику 4,000 священиків. Тепер є їх 2,000 і з того більшість не є мексиканського походження.

ПОЛЬСЬКИЙ ЛЕТУН У ПАПИ.

Папа приняв на авдієнції Станлея Адамовича, шикаговського Поляка, що стоїть на чолі польського комітету американських ситизелів, який орґанізує лет польського літака з Европи до Америки. Разом з ним представився папі Адам Ковальчук, летун, що має летіти з Міляно через Даблін до Шикаґо. Поляки кажуть, що польський літак буде скоро остаточно приготований до лету й за яких десять днів вони будуть вже в Даблині.

ПЕРШОКВІТНЕВИЙ ЖАРТ АНҐЛІЙСЬКОГО ЧАСОПИСУ.

Один анґлійський часопис оголосив в останніх днях березня, що 1-го квітня на одній лондонській площі у великій виставовій галі відбудеться велика вистава ослів. Багато Лондонців, не предчуваючи нічого, прийшло 1-го квітня подивитися на тих ослів. Та яке було їх здивовання, як у назвапій виставовій галі не побачили ні одного осла. Аж тоді зрозуміли, що часопис здурив їх і що тими виставленими ослами були вони самі.

ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

Як про це писали ми недавно, в радянській торговельній місії радянські власти викрили великі зловживання. Щоби перевірити господарку й инших своїх торговельних місій за кордоном, радянський уряд назначив спеціяльну контрольну комісію, яка має перевірити господарку згаданих місій. Комісія ця перевела контролю в торговельній радянській місії в Атенах, в Греції. Контроля випала фатально. Вона виказала, що зловживання цеї місії виносять кілька міліонів долярів. В звязку з цею контролею комісія звільнила понад 100 урядовців торговельної місії.

ФАБРИКА ФАЛЬШИВИХ ДОЛЯРІВ У ЛЬВОВІ.

Недавно арештовано Зиґмунта Штольценбера й якогось Ґалусу, котрі фальшували доляри в цей спосіб, що до одинки або пятки дописували зеро, роблячи таким чином 10 і 50 долярів. При арештованих найдено 20 підроблених банкнотів.

З ПІМСТИ ПІДПАЛИВ.

З особистої пімсти господар Кшешовскі підпалив гаєвого Белявского в Гуті старій, пов. Бучач. Палія арештовано.

НАДПРОГРАМОВЕ ВИДОВИЩЕ.

У міськім театрі в Ризі підчас вистави „Ґейші" авдиторія мала неждане видовище. При кінці 1-го акту з третього поверха скочив униз один із глядачів. Дві жінки втратили память. Самогубець зачіпився убранням за лямпу і так висів хвилину в воздусі, а відтак упав на дві особи в партері, які сильно покалічив. Три ранені особи винесла служба пишком з темної салі, а актори на сцені, пересвідчені, що не тільки жертви їхньої гри, грали далі. Самогубець, ствердивши на коридорі, що живе, добув спокійно з кишені чеколяду і покріпився. Спробу вмерти по театральному зробив він під впливом кокаїни, яка віддавна підорвала його нерви.

АНҐЛІЙСЬКА ҐАЗЕТА ПРО КОНВЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗА.

"Newark Star Eagle", Tuesday, May 14, 1929 подає:

UKRAINIAN HOLDING CONVENTION HERE.

National Association Meeting Will Last All Week.

About 400 delegates from all over the United States are in Newark to-day to attend the convention of the Ukrainian National Association in the auditorium of the Young Men's and Young Women's Hebrew Association.

The convention will last all week. The most vital subject on the agenda will be the erection of an orphan asylum. The question of a publication in English for the children of the Ukrainian immigrants will also be discussed, as well as inauguration of various new features in the benefits.

The association is the largest benefit order working among the immigrants of the Ukrainian origin. It has upward of 35,000 members. Its home office is in Jersey City, where it has its own building with a big printing establishment. It publishes as its organ "Svoboda" ("Freedom"), a daily in Ukrainian.

СЕЛА ВОЮЮТЬ.

Два грецькі села, Ліопосі і Гарвате, ворогували здавна між собою, бо процесувалися за величезний шмат землі, який суд признав Гарватійцям. Ліопосійці були обурені, не могли там чіпали своїх сусідів, і навіть раз у місці Атенах зробили таку бійку, що дв[illegible] було вбитих, а кільканаціять ранених. Колиж вищий суд на протест Ліопосійців таки признав землю Гарватійцям — покривджені узброїлись і рушили походом на сусідів. Тамті сподівалися його і привитали напасників густими стрілами. Стрілянина тривала мало не цілий день і аж сильний відділ поліції положив їй кінець, а 41 ранених відвіз до шпиталю.

ВЛАСТИТЕЛЬ ШКОЛИ В ШКОЛІ.

Сирота Ервін Браде з Копенгаги, столиці Данії, ходив до приватної школи. Перед кількома тижнями одержав він величезну спадщину по вуйкови, що був в Америцці, і так, як був досі бідний — так нараз став богатирем. Ервін — хоча мав усього 13 літ — рішив ті гроші вложити в корисний інтерес і в порозумінню з опікуном купив цілу тоту школу, до якої ходив і ходить. Мимо цього просив він учителів, щоб до нього не відносилися инакше, як до других і навіть перед кількома днями лишили його по школі за те, що насипав товаришеви пороху за обшивку.

ТАКОЖ ГЕРОЙ

О год. 2-гій в ночі зауважив оноді постерунковий на одній головній вулиці Берліна молодого, елеґантно зодягненого чоловіка, який ішов від камениці до камениці і палицею гаратав по шибах. Був він такий пяний, що й показати леґітимації не міг і щойно як привели його на поліцію, довідалися, що це торговельний помічник, Франц Берґер, який, підпивши собі в реставрації, постановив на повороті вибити всі шиби, що будуть при дорозі. На щастя скінчилося тільки на девятьдесять і двох шибах. Тепер Берґер мусітиме за свої гроші всі шиби вставити, а крім цього відповідатиме перед судом за публичний заколот та за ушкоджування чужого добра.

ДІТИ — ЧИ БАТЬКИ ВИННІ?

В Раківци, пов. Богородчани, вибух на обійстю Ілька Дупотача великий пожар, який повстав з цього, що родичі лишили четверо малих дітей в хаті і самі вийшли кудись. Підчас їх неприсутности два старші хлопці, один 7 а другий 10-літний, почали бавитися сірниками і підпалили постіль. Огонь швидко обняв хату і прибудовану до неї стайню і заки поміч надійшла — спеклося в хаті живцем двоє дітей: 3-літна дівчинка і чотиримісячне немовля, а в хліві згоріла корова і троє ягнят. Окрім цього згоріла стирта збіжа та три обороги сіна. Можна уявити собі, яка була розпука родичів, коли вернувши застали на місці господарки купу попелу і втратили двоє дітей, бо оба малі підпалячі вратувалися. Та самі дали лихови причину...

НЕ ЛЕГКОВАЖИТИ!

Як нераз з малої причини може бути смерть, про це свідчить такий факт: Робітник Теодор Шалецький, столяр в одній копальні на Шлеську, вбив собі при роботі за палець тріску. Очевидно — не звертав на се уваги — бо цеж дурниця — і тріска остала в пальці. Та кілька днів пізніще рука Шалецькому нагло спухла, а коли пішов до шпиталю, довідався, що має затроєння крови. Руку мусіли відтяти — але й це вже не помогло. Було запізно. І Шалецький серед страшних мук помер. На повищий факт звертаємо увагу наших читачів: Уважайте і ніколи не легковажте малої рани — бо невідомо, відки чекає смерть на чоловіка.

СЕЗОНОВА ЕМІҐРАЦІЯ.

Данське рільництво рекрутує в Польщі робітниці, яких сего року возьме 510. Вони виїдуть до Данії між 9 і 12 травня.

ВЖЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ!

В Дроздовичах, пов. Городок, замордував Гриць Мельник сокирою Ганну Месінґер, жінку Івана Місінґера, яка була довший час його коханкою, але вкінці з ним зірвала. — Серед паруб цької сварки вбили в Жовтанцяцх брати Вихопини свого товариша Вантуха. — Іван Кривий з Тудорова коло Копичинець побив за щосьто свого одноліт[illegible]ка Івана Чорменського так, що той дві годині пізніще віддав Богу духа. — В Зазулинцях 59-літна Настя Сухинська забила в ночі свого 55-літного чоловіка Осипа, з яким уже від рез довший час „не могла витримати"... Починає ся з весною.

НЕВИДИМІ ЛІТАКИ.

Анґлійський уряд почав будову нових невидимих літаків. Вони будуть збудовані з недавно винайденого матеріялу „плейсу", який є прозорий, як скло, а одночасно сильний, як сталь і гнучкий, як ґума. Крім мотору, завіс у крил — буде отже усе невидиме, коли буде у воздусі, але й тоді сам мотор буде такою точкою, що його не побачиш голим оком. Відтепер летун буде міг дивитися на землю через стіни свого літака та обсервувати від машини. Найважнішою одначе річю є те, що плейс не ржавіє, не нищиться, а кулі його не перебивають, тільки осідають в ньому як в смолі. От з такими то на війну!

ФРАНЦІЯ ЗАТРИМАЛА ВІДЛЕТ „ҐРАФА ЦЕПЕЛІНА"

ВОНА ВИДАЛА ДОЗВІЛ ДЛЯ ЛЕТУ НАД ФРАНЦУСЬКОЮ ЗЕМЛЕЮ ЗАПІЗНО. ДОЗВОЛИЛА ЛЕТІТИ НІМЕЦЬКОМУ ПОВІТРОПЛАВОВИ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ ПЕВНУ ТЕРИТОРІЮ І В ПЕВНІ ГОДИНИ.

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина), 15. травня. — Коли вже все було готове до відлету „Ґрафа Цепеліна" в Америку й усі пасажири були на своїх місцях, командант д-р Екенер заявив, що відлет відтягається до другого дня. Причиною цього було те, що французьке правительство запізно дало дозвіл для перелету повітроплава над Францією.

Прохання о дозвіл летіти над французькою землею було подане до французького правительства ще 14 днів тому, але до останнього часу відповіди на нього не було. Д-р Екенер говорить, що Франція нарешті дала дозвіл лише під натиском американської преси, яка почала обвинувачувати французьке правительство, що воно затримує лет німецького повітроплава до Америки.

НІМЕЧЧИНА — АВСТРАЛІЯ.

СПРОБИ ТЕЛЕФОНІЧНИХ РОЗМОВ МІЖ БЕРЛІНОМ ТА СУДНЕЄМ ВИПАЛИ ЗНАМЕНИТО.

БЕРЛІН (Німеччина), 15. травня. — Можна думати, що тепер установиться радіо-телефонічна комунікація між столицею Німеччини та столицею Австралії. Вчорашні спроби розмов по радіо-телефоні між цими двома містами, що знаходиться одне від другого на віддалі 8,750 миль, дали блискучі наслідки. Голос було чути добре й він звучав чисто.

Радіо-телефонічну розмову в Німеччині передавала навенська радіостація. Довжина її радіо-хвиль була 21.5 метрів, а австралійської стації 28.5 метрів.

ФАШИЗМ В АВСТРІЇ.

АКТИВНІСТЬ АВСТРІЙСЬКИХ ФАШИСТІВ ЗАГРОЖУЄ СПОКОЄВИ ЕВРОПИ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 15. травня. — Реакційна ґазета партії християнських соціялістів, „Вельтблят", вмістила артикул, направлений проти австрійських фашистів. Ґазета говорить, що в Австрії всім відомо, що в осени, після жнив, лідери австрійської фашистівської організації „Гаймвер" плянують захопити владу в Австрії.

Мала антанта пильно придивляється до внутрішніх подій в Австрії. На конференції, що роспочинається в Білгороді у слідуючий понеділок, буде обговорюватися справа фашизму в Австрії. Загроза фишистівського перевороту викликає недовіря до Австрії чужинців і стримує їх від фінансової допомоги їй.

Фашистівський переворот в Австрії викличе міжнародню крізу, бо держави малої антанти вже й без того подражнені італійськими фашистами та мадярською реакцією, а коли до них приєднається ще й Австрія для спільної акції в Европі, можна чекати прикрих наслідків.

РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

БОЛГАРІЯ СВЯТКУЄ ПЯТЬДЕСЯТЬ-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СВОЄЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

СОФІЯ (Болгарія), 15. травня. — Зі всіх сторін Болгарії прибувають до її столиці Софії десятки тисяч селян, що поспішають сюди для участи в святі в память пятьдесятьох літ з дня визволення Болгарії зпід турецького ярма. Правительство й увесь болгарський народ надзвичайно урочисто святкують цей день воскресення Болгарії.

Свято пятьдесять-ліття припадало в минулім році, але правительство відложило його на рік пізніше, думаючи оголосити одночасно про заручини болгарського короля, що вже кілька років шукає собі серед европейських княжнів жінки, але ще й досі не знайшов.

АМНЕСТІЯ В ТУРЕЧЧИНІ.

З НАГОДИ СВЯТА ПЯТОЇ РІЧНИЦІ ІСТНУВАННЯ ТУРЕЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ БУДУТЬ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД КАРИ 15,000 ВЯЗНІВ.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 15. травня. — Парлямент ухвалив закон про широку амнестію з нагоди свята пять-літнього проголошення турецької републики. Свято це відбудеться в жовтні. Тоді будуть звільнені з вязниць 15,000 арештованих, в більшости неполітичних.

ІТАЛІЙСЬКО-ВАТИКАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

ТЕПЕР ПОТРІБНА РАТИФІКАЦІЯ КОРОЛЯ ТА ПАПИ, ЩОБИ ДОГОВІР УВІЙШОВ У СИЛУ.

РИМ (Італія), 15. травня. — Італійський парлямент приняв договір, який підписав Мусоліні з Ватиканом. Сподіваються його скорої ратикфікації з боку короля та папи.

ТЕЖ ПОЛІТИЧНИЙ КРОК.

БІЛГОРОД (Югославія), 15. травня. — Король-диктатор Александер думає привернути симпатії Хорватів до королівського дому тим, що одно з його дітей уродиться на хорватській території. Для цього він вислав свою вагітну жінку до замку в Хорватії, сподіваючися, що вона там скоро вродить дитину.

ШКАРЛЯТИНА НА ПАРОПЛАВІ.

ЛІСБОНА (Портуґалія), 15. травня. — На німецькому пароплаві, що плавае між Гамбурґом та Південною Америкою, 60 пасажирів захворіли на шкарлятину. Влада заборонила приходити на пароплав новим людям, а також сходити з нього пасажирам. Пароплав будуть тримати в довшій кварантані.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section ... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТРІЛЕЦЬКИЙ ЗЇЗД.

Зайшла одна подія, яка вповні заслугує на те, щоби звернути на неї особлившу увагу. Тою подією вважаємо Стрілецький Святочний Вечір, влаштований з нагоди річного зїзду Української Стрілецької Громади, на якім роздавано перебуваючим в Америці стрільцям Галицької Армії Пропамятні Воєнні Відзнаки.

Вечір той мав наскрізь сердечний, дійсно побратимський, стрілецький характер. Зійшлися стрільці з ріжних місцевостей і з ріжними політичними переконаннями. Це видовище могло здивувати не одного, дехто не був в силі його зрозуміти й відчути. Але самі стрільці себе добре розуміли. В той Вечір вони відчули, яке це мале й дрібне є те все, що їх ріжнить, а яке велике, могутне й благородне те, що їх лучить. Визвольна наша боротьба, та світла традиція, яку вона залишила по собі, так захопили уяву кождого з присутних стрільців, що вони забули за всі свої політичні чи які инші непорозуміння, а бачили перед собою недавну українську державу й того стрільця, що за ту державу боровся і гинув.

На тім Вечері станула перед нашими стрільцями в Америці героїчна постать українського стрільця в його історичній перспективі, як дружинника з часів княжих, як козака з часів козацьких і як українського стрільця з часів найновіших. В той Вечір відчули стрільці на своїх плечах великий обовязок продовжування світлої традиції українського стрільця і тут серед української іміграції в Америці. В той Вечір вони відчули, що й тут в Америці український стрілець повинен бути приміром характерности і патріотизму й тим сильним вузлом, який звязує до купи нашу роспорошену на гуртки іміграцію.

Як слушно піднесено на тім Вечері, є щось могутнього, що лучить українських стрільців, а тим могутнім є їх спільне минуле. Те минуле таке сильне, що його не зможе затерти ніяка сила, ніякі непорозуміння чи ворожнечі. Але слушне є й те, що піднесено рівнож на тім Вечері, що цього нам ще замало. Стрільців повинно лучити не тільки минуле, але й майбутнє. Саме ради славного минулого треба їм шукати спільного шляху до кооперації. Бо тільки тоді наше славне минуле стане скоро дійсністю, а наш український стрілець не буде скитатися по чужих землях, а буде на своїй рідній землі. Тільки тоді оживе наша славна армія і наша держава. І тому саме ідея стрілецька мусить заставити стрільців до кооперації в тій праці, щоб витворювались нові кадри нових борців. А це мусить стати завданнєм рівнож і українських стрільців в Америці.

ЗАКІНЧЕННЯ 35-ЛІТНОГО ЮВИЛЕЮ У. Н. СОЮЗА.

Торжественне вложення угольного камени в нову будівлю У. Н. Союза. Величавий похід. Святочний концерт і святочна вечера. Всюди лунав і пробивався давний і вічно молодий клич: у лучности сила.

Святочний Концерт.

По торжестві вложення угольного каменя похід розвязався. Частина учасників пішла на Святочний Концерт, який влаштували в честь 35-літного Ювилею У. Н. Союза Злучені Відділи У. Н. Союза при співучасти місцевого Хору ім. Лисенка в Джерзи Сити.

Програма концерту була дуже багата. Публика виповнила простору галю Авдиторії Публичної Школи ч. 16. Балькон був заповнений слухачами. По першій частині концерту почав покрапати маєвий дощик, на галі стало парно й це було причиною, що присутні раз-у-раз виходили з салі, бо годі було висидіти. Зате всі радувались, що дощ не зашкодив святови й походови, бо впав тоді, коли свято вложення угольного каменя вже давно було покінчене.

Концерт розпочато відспіванем **Гимну У. Н. Союза**. Про цей чудовий гимн вже була згадка. Припав він всім слухачам дуже до вподоби. Відспівав його місцевий Хор ім. Лисенка під орудою дірігента п. Андрія Ґели.

Хор мішаний відспівав: Ой рано, рано; Світить місяць; Човен; Молитву з опери „Запорожець за Дунаєм" і Кінчиться день.

Хор мужеський відспівав: Мій край, мій рай і Огні горять.

Оба хори вивязалися зі свого завдання по своїм силам як найкраще. Члени хору і їх дірігент доложили багато труду, щоби звеличати своїм співом ювилейне свято Союза.

Гром. Марія Соколюк виголосила прекрасну деклямацію, уложену нашим діячем і Союзовцем С. Мусійчуком, затитуловану: „В честь 35-літного ювилею У. Н. Союза". Зміст підходив дуже добре до хвилі, а виголошення було під кождим оглядом знамените, бо деклямовано з чуттєм, голосно й виразно.

Були два скрипкові соля: „Українську Рапсодію" Безкоровайного відограв молодий Іван Левчик з Елизабет, син головного касієра У. Н. Союза. Акомпанiювала йому його сестра, п-на Марія Левчик. „Син Степу" Келяра Белі відограв Омелян Гладкий, син гром. С. Гладкого, друкаря „Свободи". Акомпанiювала йому його сестра, п-на Любов Гладка. Оба грачі відомі тутешнім Українцям з попередніх виступів і їх витала публика дуже сердечно.

„Ще й годину" — дует на сопран і барітон, відспівали п-ні Мелянія Чура і п. Гр. Шустикевич. Обоє виконавці посідають дуже милі голоси.

Мошковського „Еспанський танець" відограли на 4 руки п-ни Ольга Милянович і Любов Гладка. П-на Милянович обняла ще супровід до хору мужеського, а п-на Гладка до хору мішаного. І вони не жаліли труду ні часу, щоби причинитись своїм таланом до звеличання Союзового Свята.

П-на Анна Левчик з Елизабет, дочка головного касієра У. Н. Союза, відспівала Січинського „Розжалобилася душа". Мусіла одначе відспівати кілька наддатків, бо хоч пора вже була пізна, але публика хотіла скористати з нагоди й почути чудові наші лемківські пісні, які п-на Левчик так чудово співає.

На початку другої части виголосив довший реферат про У. Н. Союз один з наших Союзових піонірів, гром. Кость Кирчів, бувший головний предсідатель У. Н. Союза. Реферат той буде поміщений иншим разом, бо тут не стає місця, щоби можна передати його думки.

Святочний Концерт закінчився відспіванням українського й американського гимнів. Задоволені учасники почали розходитись. Велика частина пішла на Святочну Вечеру.

Святочна Вечера.

Велику салю найкращого готелю „Плаза" в Джерзи Сити виповнили делегати та гості до тої міри, що довелося розсувати стіну до сусідньої кімнати, щоби поширити та побільшити галю. Але й тоді не вистарчило місця всім, бажаючим взяти участь у святочнім бенкеті. Багатьом довелося з сумом та розчаруванням залишити готель.

За столом на підвисшенню сиділа екзекутива Союза, американські почесні гості та инші. Редактор „Свободи" О. Ревюк як тостместер, відчинив бенкет короткою промовою і передав обовязки тостместра адвокатови Союза, С. Тартальському.

Перше слово виголосив мейор міста Гейґ. Він підніс те, що місто горде, що на його терені побудована така славна українська національна інституція, як дім Українського Народного Союза, що лучить в собі кращих синів українського народу, які живуть в Америці. Він довше зупинився над становищем, яке займають супроти еміграції американські партії демократична та републиканська. Словами признання для української еміграції взагалі, а для мешкаючої в Джерзи Сити зокрема закінчив він свою промову.

По нім говорили міські комісіонери: Фейґен, Квин і Берґенс. Кожен з них підносив організованість української еміграції та те, що вона серед инших еміграцій займає одне з перших місць, як по своїй моральности, так і по льояльности до законів і приписів американського краю, бо Українці, залишаючись українськими патріотами - націоналістами, разом з тим є добрими американськими громадянами та патріотами своєї нової батьківщини.

Судия Мек Ґаверн у своїй прекрасній промові підкреслив те, що в його судовій практиці він стрічає злочинців серед ріжних національностей, але не памятає ще, щоби якийсь злодій, поставлений перед ним, назвав себе Українцем. І коли той злочинець походив з тих земель, де мешкають Українці, то він називав себе Поляком, або ким иншим. Це свідчить про високу моральність та культурність Українців. Щоби ще більше Українці скріпилися між собою, щоби ще вище піднеслися матеріяльно, морально й організаційно, він закликав усіх Українців до згоди, братерства, товариства і спільної праці, як між собою так і з другими народами, які жиють на Великій Американській Землі.

Радний У. Н. Союза, о. В. Сполітакевич, підніс у своїй промові, що 35-літній ювилей УНС є святом не лише самих Союзовців, але й святом цілої української іміграції в Америці, бо Союз є найбільшим здобутком Українців тут на землі Вашингтона, та найкращим почином, що росте на українській ниві в Америці. У. Н. Союз, це найбільша українська народня організація, якою справедливо і заслужено всі Українці повинні гордитися. По тій причині нинішнє свято повинні обходити не лише Союзовці, але вся українсько-американська іміграція. Далі промовець висловив щирий жаль, що на нинішньому святі нема духовних, не лише тих перших фундаторів та працьовників над розвитком і скріпленням Союза, що вже вмерли, але нема й тих, що жиють. З померших о. Сполітакевич пригадує основоположників Союза: о. Грушку, Константкевича, о. Бончевського, о. Стефановича, о. Тимкевича та инших, а про живих не згадує, бо їх знає українська іміграція з того, що вони ще жиють та проповідують у своїх церквах, закликають нарід до патріотизму та поширення й розбудови У. Н. Союза.

Обставини фізичної й моральної натури склалися так нещасливо, що нема їх тут на цім святі й вони не можуть разом з присутними тішитися своєю дитиною, яка колись була слаба й немічна, а тепер виросла на таку велику й сильну організацію. Хоч ніхто не уповноважив бесідника до ніякої заяви, він бере на себе сміливість заговорити в імени тих священиків, що так ревно й щиро працювали для добра У. Н. Союза та неодну тисячу цеголок вложили в його могутню будову. В їх імени о. Сполітакевич побажав, щоби Союз жив та розвивався на добро української іміґрації в Америці та на славу всього українського народу.

Коротеньке й гарне слово сказав комішенер А. Патертон, а по нім тостместер дав слово ред. О. Ревюкови.

Ред. Ревюк виголосив довшу промову в англійській мові, щоби всі Американці гості її зрозуміли. Він говорив про один випадок зі свого побуту в Рідному Краю, коли львівська поліція заборонила йому виклад на тему про життя української іміграції в Америці. Відчит був призначений з рамени Товариства Українських Письменників та Журналістів. але в останню хвилину поліція поставила біля галі, де мав бути відчит, узброєних рушницями, револьверами та шаблями жандармів, щоб нікого не впустили в галю та не дозволили туди зайти й прелеґентові.

На протест ред. Ревюка проти такої заборони один з жандармів гостро закричав на нього: „Що ти думаєш, чи тут Америка!" Тоді О. Ревюк дав доказ подвійного свого зголошення. Перше він був зголошений в готелю, а потім своїм братом, в якого зупинився, згідно з приписами польської поліції.

Поліція не дозволила на виклад, бо боялася, що прелеґент готов сказати, як всі народи, а в тім числі й український, вільно жиють на американській землі, де ніхто не потребує брати дозволу на лекції, ні не потребує зголошуватися до поліції, де нема цензури преси, а цензурою для кожної газети є лише опінія її читачів. Таке порівнання свобідної країни, країни, де панує порядок і право на рівність всіх, звичайно страшне для такої країни корупції, злодійства, національного гнету, безправства й сваволі влади, якою є сучасна Польща.

Зі свого перебування в Галичині О. Ревюк виніс ту певність, що український нарід на своїх рідних землях так довго буде вести боротьбу за своє визволення, поки не створить своєї власної суверенної держави. Друге, маючи практику життя в такій, поліційно-безправній державі, як Польща, та знаючи через свою іміграцію життя в свобідній, великій американській державі, український нарід і лише він один, а більш ніхто, на його землях створить такий самий устрій свобідної й суверенної держави української, який є в Америці.

Третім його переконанням є те, що завданням американської іміграції є осягнути, щоби американський уряд у відповідну хвилю поставився до української визвольної боротьби та створення української держави не так, як то він ставився в 1918 році.

Із американських бесідників найбільшу та найґрунтовнійшу промову виголосив старий приятель українського народу, адвокат О'Браєн, бувший конґресмен. Він говорив, що великим соромом для Америки є, що вона не сповнила свого голосу, що вона стає до боротьби за право самовизначення народів. Надаремно пролилася кров американських жовнірів на полях Франції, коли в Европі ще лишилися поневолені народи, а між ними найбільший та наймогутнійший український нарід. Цей великий нарід має всі економічні та инші дані для того, щоби він став великим державним народом. В Европі панує тепер велика несправедливість, бо сильнійші народи, що дірвалися до вирішення справ Европи, самовільно установляють кордони для народів слабших, або для тих народів, що тепер боряться за свою державність.

Він вірить, що Українці, які поставили собі за ціль нарешті збудувати свою державу, досягнуть того й стануть вільним та незалежним народом. Сам бесідник є Айришом по походженню й тому часто наводив подібности, які є між Українцями й Ірляндцями, коли ходить о визвольну боротьбу. Свою блискучу промову закінчив тим, що він вірить, що вже недалекий час, коли дві вільні републики, Айриська та Українська, подадуть собі братню руку, як дійсно вільні й незалежні держави. Тепер все сприяє тому, щоби в рамах нової війни, коли знову змінятимуть карту Европи, світові держави в першу чергу признали суверенну державу українського народа.

Підчас промов відограв молоденький скрипак Осип Стеткевич визанку українських пісень, а акомпанiювала йому п-на Віра Стеткевич, наша славна піаністка. Обоє виконавці це діти гром. Осипа Стеткевича, співробітника „Свободи".

Святочну вечеру закінчив предсідатель Союза гром. Т. Грицей, подякувавши гостям за їх горячі промови та за участь у святі.

На тім закінчено величаве свято 35-літного Ювилею У. Н. Союза.

—o—

Спростованке: В описі походу пропущено братство св. Михаїла, від. 213 з Бейон, Н. Дж., яке прибуло на ювилейне свято з бандою.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Збори ім. Тараса Шевченка, від. 42 УНС, в Пасейк, Н. Дж., відбудуться в неділю, дня 19-го мая в сали Укр. Нар. Дому 237 Hope Ave., о подині 2-гій пополудни наш делегат щойно поверне з конвенції, то певно буде цікаво кождому членови довідатись, що зробила 17-та конвенція. Довгуючих членів напоминається о вирівнанне залеглостей. Нових членів будем принимати до Союза і Товариства без вступного. — Вол. Лелет голова; Мих. Федоров, скарбник; Вол. Микита, писар.

ПЛЕНФІЛД, Н. Дж. Тов. ім. Івана Франка, від. 372 УНС, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в пятницю, 17-го мая в годині 7.30 вечер в домі Т. Головки. Проситься всіх членів і членкинь прибути на ті збори, бо будуть важні справи до полагодження. — Дмитро Семенюк, писар.

Б. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(33)

— Охочі є, але я вже сказала тобі, що гетьман жартів не знає. Від коли я в Чигирині, бачу, радше чую, що катівський топір майже що днини в роботі. Кождий бунт, кожде троюджене до бунту, кождий непослух, кожду крадіж військового добра гетьман карає смертю. У тім він невмолимий. А що він не знає ріжниці між бідним черняком і богатим шляхтичем, хочби й козацьким полковником, не так легко бунтувати і збунтувати против свого. Один боїться, щоб й його не минула така строга кара, другий покірніє, кажучи: „Гетьман справедливий. Його Суд строгий і кровавий, але справедливий". Тою справедливою строгістю він держиться при булаві і ще довго вдержиться.

Кравчук перебив злісно:

— То ми тут нічого не добимося. Що мені з ключів, як вкраденого скарбу не зуміємо винести!

— Здужаємо! Я вже рішилась і знаю, як відси видобутися. Ключі доробиш, бо коли гетьман верне, то я дам тобі й другу відбитку. Се, що возьмеш зі скарбу, заховаєш десь в лісі, або в саді.

— В лісі ні, бо по лісі скрізь шниряють Татари і підглядили би, як буду закопувати. Я в саді маю добре місце.

— Отже добре, що маєш криївку. Сховаєш скарб і будемо дожидати хвилі, доброї для нашого побігу. Се, як я міркую, буде аж тоді, коли зачнеться новий похід проти Польщі.

— То війна ще не скінчена?

— Люди гадають, що скінчена. Але, хоч про таке гетьман зі мною ніколи не балакає, я маю нагоду чути неодно з того, що він балакає зі своїми старшинами. Війна не скінчена, бо гетьман хоче Україну цілком відрізати від Польщі. Не лиш козачі воєвідства, але й всі инші, аж по Вислу. Знов Ляхи хочуть назад загорнути землі, опановані козаками. Отже обі сторони ладяться потайно до нової війни. Скоро зійде сніг, може й скорше, бойові сурми заграють і гетьман знов лишить мене, сам не знаючи сього, тобі. Тоді буде, як міркую, або, або. Або та війна скрутить гетьманови вязи і він сюди вже цілком не верне. Тоді ми будемо вільні, куди схочемо. Коби тільки через заколот і безладдя, до якого тоді мусіло би прийти, не втратити придбаного нами скарбу!... Як гетьман і тепер подужає Ляхів, то вернувши, нас тут вже не знайде. Як його нема тут, то Суботова не так дуже пильнують. Ще лекше виобратися непомітно з Чигирина. Коли гетьманське золото вже буде в твоїх руках, я його буду потроха перевозити до Чигирина. Скриток вже маю. Ти покинеш службу у гетьмана і вернеш до Чигирина, до твого краму.

— Ні, не верну! Я був бидурний, якби відійшов відси, себто від тебе, коли гетьмана нема дома.

— Колиж бо й я не лишуся тут. Гетьман віддає другу доньку, котра мабуть перенесеться до Чигирина. Тоді скажу гетьманови, що мені скучно сидіти на суботівськім відлюддю, та що я волю в Чигирині. Він позволить. Як і ти будеш в Чигирині, то будеш приходити до мене, будьтоби полатати щось...

— Не зла гадка. Коби тільки я дістав як найскорше форму другого ключа!

— Дістанеш, скоро гетьман верне з Київа. Тепер буду обережніша і воску не згнету.

Гетьман вернув з Київа і позвав гетьманову назад до Чигирина. На провесні Олена знов зявилася в Суботові, бо Хмельницький сказав їй, що довший час не буде його в Чигирині. Мусів ще раз їхати до Київа, відтам на ґенеральну раду до Переяслава, потому мабуть знов до Київа.

Коли гетьманова зійшлася з Кравчуком, промовила:

— Щастє, що я в пору зробила форму ключа. Саме на другий день, коли я зробила відтиск, гетьман передав ключі Тимошеви. Тепер одна пара у Виговського, друга у Тимоша. Ні до одного, ні до другого не маю приступу.

— За пару днів доберуся до скарбу. Один ключ вже готовий. Ходить добре, бо я пробував.

— Лиши се, бо ще рано. Ануж гетьман загляне до скарбу і побачить, що щось хибує. Перетрусиш скарб і возьмеш що схочеш аж тоді, коли гетьман кудись повіється на довший час. Кажу тобі, що знов буде війна, і гетьман на довший час вибереться відси. Тоді вже будемо безпечні. Аж тоді будемо мати нагоду вихопитися відси, чи з Чигирина. Покищо, ми сього зробити не можемо. Покищо зроби лише ключ і стрібуй, чи добрий. До самого скарбу не зазирай. Жди, аж прийде наш час. Ділаючи запоквапно, не нароби біди собі й мені.

Кравчук прирік Олені ждати терпеливо аж до часу, коли буде догідна хвиля до побігу. Прирікаючи се, вже мав цілком инший плян. За Оленою він побивався тільки тоді, коли инший тішився нею: коли гетьман був дома в Суботові і своєю особою відгороджував його від неї. Тоді його розбирала заздрість. Як гетьмана не було дома, і він Олену міг мати все, коли тільки схотів, вона ставала йому цілком байдужа. Тоді він мріяв тільки про золото, до якого не мав приступу. Саме тепер було так. І тепер він думав тільки про те золото. Знаючи, що буде мати й другий ключ, він в душі рішився як найскорше обікрасти скарб і втечи. Якби тільки було взяти з собою Олену, то й без неї.

Хмельницький вернув з Київа до Чигирина, але сим разом не зараз позвав жінку до себе. Йому тоді не любощі були в голові, а небезпеки, які грозили Україні і йому самому. На Україні був страшний голод. Народ, що привик був жити з воєнної добичі, і веснувати не хотів. Колиж такий народ і на своїм не думав робити, то тім тяжче було присилувати його до роботи, або до яких данин чи чиншів на козацького старшину, чи на шляхтича, котрий вернув до свого маєтку і мусів мати робітника, бо Хмельницький лупив з нього податок на кошти війська і урядів України. Хлопи вбивали панів, нападали на двори козацьких старшин. Проти самого Хмельницького організувалася на Запорожу чернь. Організував її Гудський, бо хотів для себе захопити гетьманську булаву. Саме тоді, коли Хмельницький вертав з Київа, вже розпочався похід Гудського на Чигирин.

Кравчук і Олена чули про сей бунт. Троха потерпали й за себе, бо збунтовані могли вдарити також на Суботів та перебити всю челядь разом з Оленою і Кравчуком. Троха надіялися, що як будуть приготовані на наскок, то в заколоті здужають втечи, очевидно, вперед опорожнивши скарб Хмельницького. По приїзді гетьмана до Чигирина показалося, що вони непотрібно боялися, бо Гудський зі своїми і до Чигирина не дійшов. Хмельницький мав на Запорожу вірних йому людий. На Запороже пішов був і до букту пристав був також козак Стукало з гуртком своїх товаришів. Коли Гудський зі своєю юрбою вже тягнув на Чигирин, Стукало заманив його в ліс, будьтоби щоби звести його з новим ворогом гетьмана. Ледви відійшли кільканацять кроків від дороги, Гудський вже лежав на кони закнебльований і привязаний до хребта коня. Товариші Стукала взяли його в середину і почвалали на Чигирин, під суд Хмельницького. Ще тої самої днини кат вдрубав йому голову. Його військо, дізнавшись про се, розбіглося.

Королівський дворак, український шляхтич Верещака, що був потайним агентом Хмельницького, звіщав. гетьмана про все те, що в окруженню польського короля в як найбільшій тайні балакалося. Від него Хмельницький знав, що хоч би козаки сиділи тихо, то Польща таки вдарить на Україну, щоби її назад заневолити. Від Верещаки гетьман довідався, що на козаків Польща піде аж нарік, бо хоче добре приготовитися. Тепер лиш хоче Татарами присилувати козаків, щоби вони спільно з ордою вдарили на Московщину. Аж коли Московщина вже буде підрізана козачими шаблями, Польща з Татарами пішла би на підбій України. Звідуни гетьмана в Криму і його приятель Туґай потвердили сі вісти. До польсько-татарської спілки проти України обіцяв пристати також волоський князь.

(Далі буде).

— То ти, Олю, ідеш із своїм чоловіком до Нової Зеляндії. А чи ти знаєш, що там є ніч. коли в нас день?

Спочатку буде мені тяжко призвичаїтися до того.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за березень 1929 року.

Число відділу	Члени	Відділи з каси	З пушок	З під-приємств	Не члени	Разом
22	$ 2.00	$ 25.00	$	$	$	$ 27.00
25	5.00					5.00
36	75.50					75.50
81	14.00					14.00
91	3.00					3.00
112				12.00		12.00
131		20.00				20.00
145	22.00					22.00
163	5.00			16.50		21.50
179	11.00					11.00
189	17.00					17.00
218	7.00		3.00			10.00
236	5.00			9.40		14.40
237	40.00					40.00
277	23.15					23.15
288	10.00					10.00
299	5.00					5.00
301		30.00				30.00
316	19.00					19.00
370				87.05		87.05
378	7.00				1.00	8.00
	$270.65	$75.00	$3.00	$124.95	$1.00	$474.60

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за березень 1929 року.

ВІДДІЛ 22.

Тов. ім. Богдана Хмельницького в Бруклині, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дїслано з каси відділу $25.00
Від членів 2.00
Разом $27.00
Баглай Михайло $1.00
Бардак Григорій 1.00

ВІДДІЛ 25.

Тов. Свобода в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Жертви від членів проголошено.
Член Ілія Козак жертвував $5.00
Разом $5.00

ВІДДІЛ 36.

Сестр. Пресв. Богородиці в Рочестер, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членіць проголошено.
Дїслано від членіць $75.50
Разом $75.50
Андріїв Параня $1.00
Андрійців Анна 1.00
Барнас Анна 1.75
Білей Марія 2.00
Білей Катерина 1.00
Борашевська Анна 25
Булавинець Софія 1.00
Войціховська Настя 1.00
Воляк Анна 1.00
Галушка Софія 2.00
Гойсак Марія 2.00
Гривняк Анна 1.00
Грицак Настя 2.00
Гунька Софія 2.00
Герега Маланка 1.00
Добровольська Олена 2.00
Дуда Текля 2.00
Дума Ксеня 1.00
Кик Марія 2.00
Ковальчук Анна 2.00
Крик Марія 50
Кушлик Явдоха 1.00
Ланяк Юлія 2.00
Лиса Юстина 2.00
Лотоцька Анна 1.00
Луцишин Катерина 2.00
Луцишин Олена 1.00
Лялька Ксеня 1.00
Максимців Анна 1.50
Матковська Софія 1.00
Мацьковська Анна 2.00
Мелейчук Анна 1.00
Мельник Марія 1.00
Мудрик Марія 1.00
Новак Марія 2.50
Озарів Настя 1.50
Олексин Катерина 1.00
Паснак Анна 50
Пастернак Настя 2.00
Попович Марія 1.00
Романів Настя 1.00
Ромах Юлія 1.50
Росоловська Параня 1.00
Скробач Анна 2.00
Стрілець Анна 1.00
Травінська Параня 1.00
Тиха Явдоха 1.00
Фенцур Катерина 2.00
Хміляк Анна 1.50
Худак Марія 2.00
Чайковська Наталка 1.00
Чайчук Анна 1.00
Чугай Анна 2.00
Шеремета Наталка 2.00
Яцків Софія 1.00

ВІДДІЛ 81.

Бр. св. Петра і Павла в Балтімор, Мд.

Жертви з каси відділу і від членів шроголошено.
Дїслано від членів $14.00
Разом $14.00
Миськів Петро $1.00
Чачка Володимир 1.00
Колодницький Теофіль 1.00
Валега Теодор 1.00
Іванюк Іван 1.00
Хімяк Антін 1.00
Бернадин Йосиф 1.00
Винницький Еміліян 1.00
Буката Іван 1.00
Буката Олекса 1.00
Скушка Онуфрій 1.00
Шуба Михайло 1.00
Либунець Демко 1.00
Белень Іван 1.00

ВІДДІЛ 91.

Бр. св. Володимира в Мікіс Ракс, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з підприємства проголошено.
Дїслано від членів $3.00
Разом $3.00
Шабатура Григорій $1.00
Шабатура Анна 1.00
Лапиця Софія 1.00

ВІДДІЛ 112.

Сестр. Пресв. Богородиці в Клівленд, Огайо.

Жертви з каси відділу, від членіць, з підприємств і з пушки проголошено.
Дїслано дохід з балю (16. лютого 1929) $12.00
Разом $12.00

ВІДДІЛ 131.

Тов. Просвіта в Москегон, Міш.

Жертви з каси відділу, від членів і з представлення проголошено.
Дїслано з каси відділу $20.00
Разом $20.00

ВІДДІЛ 145.

Бр. Пресв. Богородиці в Алтуна, Па.

Жертви з каси відділу, від членів, з підприємств і з пушок проголошено.
Дїслано від членів $22.00
Разом $22.00
Патроник Павло $1.00
Самсон Петро 1.00
Назарук Пилип 1.00
Галицький Павло 1.00
Потопа Іван 1.00
Висоцький Іван 1.00
Басала Іван 1.00
Куник Ісидор 1.00
Олексин Гнат 1.00
Петрас Микола 1.00
Сливчук Микола 1.00
Крамар Микола 1.00
Бача Антін 1.00
Лаврук Антін 1.00
Михальський Франко 1.00
Фултонович Василь 1.00
Бурка Володимир 1.00
Сеньків Григорій 1.00
Ґураль Гнат 1.00
Бойців Василь 1.00
Марчишин Кость 1.00
Писович Василь 1.00

ВІДДІЛ 163.

Тов. Єдність у Филаделфії, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і від не члена проголошено.
Дїслано від членіці, Розалії Червінки .... $ 5.00
Дохід з ювилейного свята (3 березня 1929) 16.50
Разом $21.50

ВІДДІЛ 179.

Бр. св. Володимира в Ст. Луіс, Мо.

Жертви з каси відділу, від членів, від не членів, з балів і з пушки проголошено.
Дїслано від членів $11.00
Разом $11.00
Паращак Михайло $4.00
Тустановський Василь 3.00
Єзуско Михайло 2.00
Онофрей Іван 1.00
Кордоновий Дмитро 1.00

(Дальше буде).

— Панно Олю, колиб ми не були тепер у човні, я поцілував би вас!

— Ага, пане Ромку, чи бачите там біля тої верби таке гарне місце до причалювання?

—o—

Приятелі посварилися. Один каже до другого:

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український балет на сцені в Ню Йорку.

Дня 19-го цього місяця учні школи Василя Авраменка виступлять на сцені та в салі „Стар Касіно", при 107 ул. в Ню Йорку.

Українці будуть мати нагоду побачити, що й ми маємо своє танкове мистецтво, яке стоїть не на меншім уровені, як і в других народів. Американці побачать, що ми маємо найкращий народній танок, що є виховавчим і оздоровляючим чинником нашої молоді. Вони ще побачать уважнійше і краще за Українців, що наше мистецтво має за собою історію, культуру, що воно пережило не одні гарні хвилини своєї історії, та не піддалося загибелі під впливами наших ворогів, що гнітили нашу культуру. Що воно так є й що так його зрозуміють чужинці, які краще пізнають наше мистецтво, то подамо слова англійського сенатора В. А. Ґрісбаха, який сказав до посла Українця в Альберті (Канада) Михайла Лучковича про українське танкове мистецтво, коли наше мистецтво побачив він на ювилейнім святі 1928 р. в Едмонтоні: „Ох, який ви великий нарід! А ви не знаєте цього! Яке багацтво культури ви маєте! От хоч би ваші пісні й танці! Це всьо каже за себе. Я признаюсь вам, що я старий, бачив світ, але я не бачив в свойому життю кращого живого образу, як оце тепер на цій арені! Ось дивіться: оця „Метелиця" — що за багатий зміст, як він багато каже про ваш нарід! Або „Запорожець", або той „Аркан" тих бистрих хлопців! Кажу, нема другого народу, що міг би вам дорівняти в такім бистрім народнім танку!"

Оттих кілька слів висказав чужинець, що жив через 30 літ серед нашого народу! А що Українці скажуть на те? Чи розуміють вони своє мистецтво, чи цінять і чи знають зміст його? — Побачимо! Бо виступ буде зеркалом свідомости нюйорських Українців без ріжниці їх тимчасових релігійних чи політичних сварок, бо мистецтво стоїть вище того всього!

Сам артист-балетмайстер Василь Авраменко виступає в своїм оригінальнім сольозім танку „Чумак", котрим здобув славу в Европі та Канаді.

„Чумак" — це історичний танок з 18-го століття на Україні, утворений самим В. Авраменком з тої доби, коли-то чумаки, по зруйнованню Запорожської Січи Катериною II-ою, були лучниками між тими Запорожцями, що втікали до Турків й заснували там Чорноморську Січ та не зреклися традиції козацької вольности.

Чумаки, що їздили до Чорного моря по сіль, рибу та ріжний закордонний крам, до Запорожців і переносили при тій нагоді перекрадалися їм вісти з України, а від Запорожців несли відомости на рідну землю своїй рідні, а то й політичним діячам про вільність козацьку та волю України.

Танок „Чумак" представляє нам ще й ту буйну та смутну нашу минувшину, коли вільний запорожець перемінився в бурлаку-мандрівеника, торгівця, що зміняв колишню козацьку зброю на чумацькі мажі (вози), а бистрого козацького вороного на мелянхолійні воли круторогі й мусить безборонним бурлакою тинятися степами широкими й забувати про славні часи буйного й гордого Запоріжжя.

Якраз такий бурлака, що тинявся місяцями здовж берегів Чорного моря, повертається в рідні козацькі степи, які на нього ділають своєю козацькою минувшиною; то він з туги за минулим і з радости, що вернувся на рідну землю, **кидається у вир життя — у танок.**

В. Авраменко вкладає в цей танок усе: степову вільність, козацьку славу, її руїну та тугу за нею тих Запорожців, що перемінилися в чумаків-бурлаків.

В австрономічній обсерваторії.

— Чи ця ясна зоря, то Юпітер, пане професор?

— Ні, це Венера.

— То цікаве, як ви на таку віддаль можете це розріжнити!

МУРИНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ.

Про весільні африканські звичаї подає цікаві подробиці етнольоґ М. Ґеснер.

У порівнанні зі своїм пізнішим сумним життям на становищі жінки й матері, жиють муринські дівчата веселим, безжурним життям. Від краси та милої вдачі дівчини залежить скількість **волів**, що їх молодий мусить дати батькові молодої. Тесть може вживати це віно, але мусить для своєї дочки задержати стількиж худоби на випадок, колиб вона повдовіла.

Молоду, у весільнім одязі, годують перед шлюбом штучно (наче гуску), щоби стовстіла.

За гарну дівчину дістає її батько **10—30 коров** і стількиж кіз і **овець**, а мати та вуйко дівчини дістають крім того по одній штуці худоби. Купно жінки у муринських племен оправдане. Коли батько видає дочку замуж, тратить дома пару робучих рук, тому зовсім зрозуміле, що повинен дістати відшкодування, тимбільше, що жінка буде працювати для чоловіка. Зрештою, що дешеве, то не богато варта, тому дорожче куплені жінки є пізніше ліпше трактовані, а навпаки, куплені дешево вважають чоловіки нешлюбними та ніколи не здобудуть прав законної жінки.

Коли **свати** виторгують ціну купна, зачинаються зараз весільні приготування, а передовсім будують для молодят відповідну **хатину.** Потім приготовляють дуже богато **весільних харчів,** бо на весіллі треба приймати кількасот голодних гостей. В цьому помагають трохи свояки і приятелі молодят. Крім харчів доставляють також **пиво.** Скількість напитків це найголовніше на кождому муринському весіллі.

Найважнішою стравою є леґуміна із зерен **дині і земного горіха,** перемішана з **козячим** або **курячим мясом,** дрібонько покраяним. Богатші **Кафри** уладжують окремий стіл для молодої пари і знатніших гостей, а інші гості пирують, сидячи на купах сухого гною. Кафри наслідують своїх володарів Анґлійців і подають тепер на весіллях солодкі, дуже **налюкровані тісточка з родзинками,** крім того **бараболі** та **риж** із сосом „коррі". Мясо розносять гостям відповідно до ранґи і по старшині на великих бляхах, а з повних кітлів паруючого рижу набирає собі кождий, скільки сам хоче. **Жінки їдять окремо** гуртками перед „кралем" (хутором) також по старшині, а після них щойно дістають свої порції: молодь і діти.

Підчас пиру пють богато **пива.** Пир тягнеться кілька годин, потім обовязково зачинаються танці. На призначенім для волів майдані уставляються відповідно ряди запрошених гостей, потім серед вересків, куряви та дивовижних ударів у барабани зачинають дивно підскакувати.

Молода тимчасом сидить із своїми річами на боці, закрита заслоною перед цікавими гістьми. По перших танцях промовляє торжественно тесть до молодого, каже, щоби добре обходився зі своєю будучою жінкою. Потім щойно відбувається справжній **шлюбний акт.** Спроваджений з найближчого **анґлійського поліційного уряду возний** викликає молоду, що сидить за заслоною, та питається її урядовим тоном, хто має бути її чоловіком і чи вона хоче бути його жінкою. Молода показує кінцем довгого ножа свого будучого чоловіка і церемонія цивільного шлюбу скінчена. Поліційний уряд веде евіденцію заключених подруж, бо за кожду штуку худоби, яку батько дістає за дочку, — побирає **урядову таксу.**

А тимчасом дикі танці не вгавають, пиятика й обжирство перемінюються постепенно у неправдоподібні просто оргії.

Серед найліпшої забави відпроваджують молоду дуже завоальовану до чоловікової хатини. Там відразу зачинається для неї тяжка праця і послух для чоловіка.

Одначе подружє співжиття у Кафрів на загал виносиме. Доказує це хочби це, що жінки ці все веселі.

ПОДЯКА.

Я, низше підписана, складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачення мені $50 з фонду запомогового.

Марія Обух,
членіця від. 236
У. Н. Союа.

Карло Ловассі.

У ТЕАТРІ.

(З мадярського).

(У театрі дають трагедію „Антоній і Антонія". Сиджу посередині семого ряду. Передімною сидить молода пара. Правобіч від мене мущина, добре знакомий жінки, що сидить лівобіч. Мені за плечима товстий мущина. Завіса вже піднята).

Антоній (оперся об стрункий марморний стовп, глядить у далечінь). Ах, яка гарна ця подиву гідна безконечність. Передімною голубе небо та безкрає зелене море.

Жінка, що сидить передімною: Слухай, Римляни також носили комбінації?

Чоловік, що сидить передімною: То не комбінація, лише туніка.

Мущина, що сидить поза мною: Пст!

Антоній: Антоніє, прийди вже! Війска цісаря Деоклеціяна скоро втечуть. Небаром заграє боєва сурма і я відійду, заки ще погладив би твоє сніжно біле рамя та закоштував би солодкого нектару твоїх уст.

Антонія (приходить із правого боку з камяним збаном на голові).

Моя ліва сусідка (до правого сусіда): Скажіть мені, пане Кардаш, чи то ця акторка, що є приятелькою того парасольника із середмістя?

Мій правий сусід (до лівої сусідки): Цього направду не знаю. Знаю лише, що вона двічи розвелася.

Мущина, що сидить поза мною: Пст!

Антоній (з нездержливою радістю): Антоніє! Сяючий самоцвіте мого серця! Прости, що паду тобі перед ногами. (Обіймає Антонію в колінах).

Чоловік, що сидить передімною: Глянь, які її коліна, чудові, чудові біле і круглењкі.

Жінка, що сидить передімною: Подобаються тобі? Иди собі там до неї на гору!

Чолок, що сидить передімною: Рожечко, то вже і це сердить тебе? Кудиж мав дивитися?

Мущина, що поза мною: Пст!

Антонія: Антоніє! Я прийшла, щоби тебе любити. Матері я сказала неправду, що йду до криниці за водою (ставить збан на землі).

Чоловік, що поза мною: Ну, ну! Із збаном так довго ходититься до криниці, аж розібється!

Правий сусід: Пст!

Антоній: Я такий щасливий, Антоніє! Ходи! (Притягає Антонію до себе).

Жінка, що передімною: Поглянь, як притискає її до себе!

Чоловік, що передімною: Самособою, що вам, жінкам, подобається, коли вас мущини притискають до себе. Чому ти не взяла собі боксера?

Чоловік, що передімною: Хочеш розвестися?

Мущина за мною: Пст!

Антоній: Ходи, сядемо на мягкій траві, там під вічно зеленими кипарисами.

Правий сусід (до лівої сусідки): Де підете по представленні?

Ліва сусідка (до правого сусіда): Ще не знаю.

Чоловік, що передімною: Рожечко, що маємо на вечерю?

Жінка, що передімною: Книдлики та зеленину з обіду.

Чоловік, що передімною: Без мяса?

Жінка, що передімною: Задля тебе може маю робити вепровий пир, що?

Правий сусід (до лівої сусідки): Ходім по представленні кудись на вечерю.

Ліва сусідка (до правого сусіда): Про мене!

Мущина, що за мною (до когось): Чи можу попросити програмки на хвилиночку?

Я: Пст!

Чоловік, що передімною (говорить позад себе сердито): Що сичите пастуху!

Правий сусід (до мене): Пане, не сичіть!

Мущина за мною: Я також хотів це сказати!

Ліва сусідка (кидає на мене богатомовний погляд): Замісць, щоби мав уважати на гру...

Чоловік передімною (обернувся до моєї лівої сусідки): Дайте йому раз ліктем, як іще раз засичить.

Антоній: Ах, Антоніє! (Тягне її до корчів. Завіса западає. З цілої акції я не чув нічого).

Мандрівний театр.

— Пане директор, як ведеться вашому театрові?

— Боже, часом театр до половини порожний, але часом він до половини повний.

—o—

— На перші сходини, які я визначила моєму нареченому, він прийшов неоголений. Що я маю на це сказати?

— Приходити точніше, щоби він так довго не мусів ждати, що аж заріс!

—o—

— Мамо, ти виглядаєш така змучена!

— Так, сину, навіть рукою не можу рушити.

— Коли так, то я признаюся тоді, що я зїв джемс.

—o—

Учитель (до ученика): Як називався перший чоловік?

Ученик: Джордж Вашінгтон.

Учитель (поправляє його): Алеж ні — Адам!

Ученик (зовсім певен себе): Ну, так — коли рахувати і чужинців!

—o—

— Я чув, що ви викрали Олю Чукурівну та оженилися з нею. Чи її мама простила вам це?

— Гадаю, що ні. Вона хоче жити у нас.

—o—

— Що тобі дала бабуся, як ти побажав їй щасливих свят?

— Дала мені поцілувати руку.